

Na de synode: Hoe gaat het nu verder met de pastor en predikant in de Protestantse Kerk?

Op 21 juni heeft de generale synode zich opnieuw gebogen over de vraag van de inbedding van pastor en predikant in de kerk. De langste dag van het jaar werd een lange vergaderdag. Op de vergadertafel lag het eindrapport 'Ruimte voor Woord en Geest'.

De generale synode had al eerder besloten dat de pastor en de predikant beiden het ambt van dienaar des Woords in de kerk mogen bekleden. Een pastor is dan een kerkelijk werker met bevoegdheden en een zending. Vervolgens bleek het moeilijk om helder onderscheiden beroepsprofielen te formuleren met de daarbij behorende onderscheiden opleidingseisen binnen het ene ambt. Vraagt hetzelfde werk niet ook hetzelfde opleidingsniveau? Dat was het voorstel dat in november aan de generale synode werd voorgelegd zonder besluitvorming hierover. Er vond alleen een peiling onder de synodeleden plaats. De meningen waren verdeeld en een groot deel van de synodeleden kon nog geen keuze maken.

Aanvullende opdracht

Tijdens een extra synodevergadering in februari werd een aanvullende opdracht aan de betrokken werkgroepen gegeven waarin gevraagd werd om in de uitwerking wel een onderscheid te maken in opleidingsniveau van pastor en predikant. Pijnlijk was het moment tijdens de synode in juni toen het moderamen moest toegeven dat het niet duidelijk is geweest wat een 'aanvullend' besluit betekent. Een deel van de synode ging ervan uit dat er in het rapport een afweging zou worden gemaakt tussen de optie dat alle dienaren des Woords, pastor of predikant, een opleiding van hetzelfde niveau hebben of dat er een onderscheid wordt gemaakt in niveau waar het aanvullend besluit om vroeg. Het moderamen heeft het 'aanvullend' besluit gezien als een toespitsing waardoor alleen de laatste optie in het rapport is uitgewerkt.

Adviezen

In groot contrast met vroegere synodevergaderingen worden de door de generale synode zelf aangestelde colleges van advies niet uitgenodigd tot het toelichten van hun adviezen. Zij mogen slechts als spreker het woord nemen tussen alle andere sprekers op de sprekerslijst. Terwijl de inhoud van hun schriftelijk toegestuurde adviezen zeer eenduidig is: wat nu voorligt is nog niet rijp voor besluitvorming. In een brief voorafgaande aan de synode hebben de drie bonden CNV, RMU en de BNP hetzelfde geadviseerd. Maar desondanks leeft tijdens de vergadering ook het verlangen om tot besluitvorming over te gaan: het moet nu een keer gebeuren.

Pastor en predikant

Het is niet gelukt om een duidelijk onderscheiden beroepsprofiel tussen pastor en predikant te formuleren – dat is ook moeilijk wanneer ze in de gemeente grotendeels hetzelfde werk doen. In het voorgelegde voorstel is gekozen om naar de zwaarte dat wil zeggen de complexiteit van de vacature te

kijken als onderscheidend kenmerk. Hier waren veel vragen over waarop Jurjen de Groot directeur van de Dienstenorganisatie verwees naar andere werkvelden waarin dit criterium van de complexiteit bij een functiewaardering wordt toegepast. De volgende factoren spelen dan een rol: (1) de complexiteit van de werkzaamheden, (2) de dynamiek van de werkzaamheden, (3) de complexiteit van de beslissingen, (4) het effect van de beslissingen en (5) de complexiteit van de contacten.

Een predikant zal in staat zijn meerdere belangen te dienen, in een breder onderzoeksveld, met meerdere invalshoeken en kan dat ook verdedigen. Een predikant kan in een complexe context met een grotere mate van onvoorspelbaarheid werken. De predikant heeft het analytische vermogen om strategische doelen te bereiken. Een pastor werkt in een context van meer helderheid over de doelstelling, voor een predikant is dit dynamischer en minder duidelijk. Consulente die daarvoor speciaal zijn opgeleid, zullen ondersteunen bij het vaststellen van een profiel van een gemeente, iedere keer als er een vacature is. Op grond daarvan mag een pastor of een predikant beroepen worden. Het Breed Moderamen van de Classicale Vergadering toetst de gevolgde procedure en moet toestemming geven voor het vervolg.

Kerkelijk werker en pastor

Over één ding is de generale synode het roerend eens; dat de kerkelijke werker en de pastor een kerkelijke rechtspositie krijgen. Dat maakte dat de synode graag hierover wilde besluiten.

Besluit(en)

Een tegenvoorstel wilde de nadruk leggen op de mogelijkheid en wenselijkheid van de doorgroeimogelijkheden van pastor naar predikant. Er werd toegezegd om dit binnen de permanente educatie te stimuleren. De tweede toezegging betreft een bijzondere commissie van rapport, samengesteld uit synodeleden, die zal betrokken worden bij het ontwikkelen van de criteria om gemeenten te onderscheiden. Uiteindelijk heeft de synode de schetsmatig uitgewerkte hoofdlijnen uit het rapport aanvaard en geeft ze de verdere uitwerking ervan in de handen van de dienstenorganisatie. Van de 75 synodeleden waren er in de avond nog maar 53 aanwezig. 17 van de aanwezige synodeleden stemden tegen.

Vervolg

Op welke manier de bonden bij de uitwerking van dit alles zullen worden betrokken is nog volstrekt onduidelijk. Wat deze besluiten voor de toekomst van de academische theologie betekenen blijft ook ongewis. Studenten aan de PThU hebben hun zorg hierover geuit.

18 juli 2024